

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 400 Lei. — Sase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru străinătate un an 800 Lei.
Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineră

Prețul inserțiilor: un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrierile nefrancaise se refuză — Articole nepublicate nu se însoțiază.

Nr. 10585/1926 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubiților cler și popor: *Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.*

„Hristos se naște, măști-l;
Hristos din ceriuri, întâmpinați-l;
Hristos pe pământ, înălțați-l-vă...”
(Cantavasi la Nașterea Domnului).

Mulțumim prea milostivului nostru Dumnezeu că ne-a învrednicit — iubiții mei fii suflatești — să ajungem din nou sărbătoarea Nasterii celei după trup a unuia născut Fiului Său, a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Cu cântări de laudă și preamărire a sosit această sfântă sărbătoare în casele noastre, în bisericile noastre, în sufletele noastre. Noi împreună bucuria noastră cu aceea a păstorilor, închinarea noastră o facem una cu a magilor și cu mulțimea de oaste cerească împreună cântăm: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace și între oameni bună nvoire*”.

Și într-adevăr, în fața minunii celei mari și dumnezeiești care s'a întâmplat în noaptea cea sfântă în peștera din Viflaim, mintea omenească trebuie să se plece cu smerenie și cu sfilă să laude marile lui Dumnezeu. „*Hristos se naște, măști-l*”. Fiul lui Dumnezeu, cel fără de neput și de-o ființă cu Tatăl, ia chip de rob, se naște cu trupul din Preacurata Fecioară, nu în palate, ci în ieslea dobitoacelor, ca să aducă lumii lumina cunoștinței de Dumnezeu, să împace pe oameni cu Ziditorul lor dela care s'au înstrăinat prin neascultare, iar prin patimile și prin moartea Sa pe cruce să se aducă pe sine jertfă de izbăvire pentru toți oamenii din lanțurile păcatelor și din osândă morții. O, ce taină a înțelepciunii și iubirii de oameni a milostivului Dumnezeu s'a petrecut în peștera din Viflaim! „*Hristos din ceriuri, întâmpinați-l*”!

Tot suflul să se apropie de Cel ce s'a născut în peșteră, să primească solia Lui vestitoare de pace, să închidă darul păcii în inimă și cuvân-

tul păcii să-l vestească de pe buze în toată vremea — a păcii cu Dumnezeu, care să nu mai fie tulburată prin păcat, a păcii cu aproapele, zidită pe iubire, și a păcii cu cele dinlăuntru ale tale, pe cari să fie stăpân numai Hristos. Pilda Lui, adevărul și iubirea, dreptatea și mila lui Hristos să călăuzească tot gândul și tot pasul celor ce poartă numele Lui și voese să intre întru împărăția cea sfântă a Lui. Ceice nu se înalță cu viața lor către Hristos, aceia trăiesc de geaba pe acest pământ. Numai viața cea trăită împreună cu Hristos, e vrednică să fie trăită. Traiul fără de Hristos e moarte și osândă și păcat. De aceea praznicul Nașterii Domnului cuprinde chemarea: „*Hristos pe pământ, înălțați-Vă!*”

Iubiții mei! De câțva vreme port în suflul meu un gând, pe care l-am tot tănuț, dar socot că acum a sosit clipa ca să Vi-l destăinuiesc și Vouă, cum părintele cel iubitor își descopere gândurile și planurile sale iubiților săi fii. De când m'a învrednicit Dumnezeu să văd locurile sfinte din Ierusalim și din celelalte părți ale țării sfinte, pe unde a trăit și a propovădit Mântuitorul cuvântul evangheliei — după cum V'am spus în cuvântul meu de învățătură pe care Vi l-am trimis la sărbătoarea Nașterii Domnului din anul trecut — de atunci m'am tot frământat în cugetul meu să găsesc și în părțile ardenele ale țării noastre un loc sfânt prin rugăciune, un lăcaș de cucernicie și de închinare a sufletelor către Dumnezeu. În rugăciunile mele Dumnezeu mi-a luminat cugetul și m'a povățuit către planul mareț de a zidi, dimpreună cu tot poporul meu credincios pe care-l păstoresc, o sfântă mănăstire, din care să nu se mai curme ruga sfântă și cântarea evlavioasă, la care să alerge creștinii noștri în năcazurile lor și din care să se răspândească lumina lui Hristos peste întreg poporul nostru românesc.

Frații noștri din celelalte părți ale țării, cei din vechiul regat, cei din Basarabia și din Bucovina au multe mănăstiri vechi și frumoase, ridicate de către cucernicii Voevozi de pe vremuri, în amintirea biruinței lor asupra vrășmașilor; asemenea și vlădici evlavioși și boieri bogați în frica lui Dumnezeu, ca și n'averi, și-au veșnicit numele lor ca ctitori de mănăstiri în cartea neamului și în împărăția cerurilor.

Numai noi românii dreptcredincioși din părțile Ardealului, îndeosebi noi cei din arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu nu avem astăzi nici o mănăstire. Dar n'a fost așa în veacurile trecute. Atunci, deși poporul nostru gemea în iobăgie și sub grea asuprire, totuși din evlavie jertfelnică a strămoșilor noștri au răsărit zeci de mănăstiri în toate părțile și cari mai ales la poalele ardenele ale Carpaților încingeau pământul românesc — robii atunci străinului — ca într'un brâu de cucernicie. Amintesc între ele mănăstirea Prislopului din țara Hațegului, care a fost zidită de un sfânt călugăr Nicodim pe vremea lui Alexandru cel Bun, domn al Țării românești; apoi Mănăstirea ridicată de principele Constantin Brâncoveanu la Sâmbăta-de-sus, în țara Făgărașului, unde se găseau mai bine de 20 de mănăstiri, apoi la Geoagiu-de-sus și Rimeț și în alte multe părți. În aceste mănăstiri licăria lumina cărții sfinte în limba românească și călugări cucernici o treceau, peste nedreptele granițe, dela frați la frați.

Dar au urmat vremi de cumplită vrășmașie și prigonire a credinței și a bisericii noastre drept măritoare. Împăratul din Viena și cu toți papașii lui s'au năpustit asupra poporului nostru românesc din Ardeal, vrând cu sila să-l facă să se lapede de credința cea drept măritoare a Răsăritului și de biserica strămoșilor săi și să se dea de legea papii dela Roma, adică să se facă uniați. Dar fiindcă mănăstirile îndeosebi erau fortărețe de apărare a legii strămoșești și de împotrivire față de unirea cu credincioșii papei, s'a dat poruncă ca toate mănăstirile noastre să fie șterse de pe fața pământului. Astfel au fost arse mănăstirile de lemn, iar cele de piatră au fost dărâmate cu tunurile, cum a făcut generalul Buccov prin părțile Făgărașului. Toți acei vrășmași ai neamului nostru în întunecarea minții lor socoteau că poți strica cu tunurile credința în Dumnezeu a strămoșilor noștri. Dar credința a rămas, mai tare decât zidurile dărâmate și decât tunurile, în sufletele creștinilor noștri, așteptând zile mai bune.

Și iată, acele zile au sosit. Dumnezeu ne-a ajutat să trecem peste năcazurile cari au cernit zilele strămo-

șilor noștri și ne-a adunat pe toți „cei de-un sânge și de-o lege” sub sceptrul puternic al iubitelui și glorioșului nostru Rege Ferdinand I. „Toiagul lui Aron a odrăslit!”

Biruința neamului ne cheamă la datorie. Datori suntem să ne proșter-nem înaintea preamăloșivului Dumnezeu și din adâncul inimilor noastre să-i mulțumim pentru nemărginita Sa iubire cu care de-alungul veacurilor ne-a ocrotit; datori suntem să cinstim, prin fapte, amintirea înaintașilor noștri, cari nu s'au laudat decât în Domnul.

Insuflețit de aceste simțăminte gânditu-ne-am să ridicăm pe ruine deocamdată unul din vechile noastre altare, și înfrumusețându-l cu nouă podoabe, să-l facem razim credinții și sufletelor noastre. Și ales-am pentru această ridicare din nou *Stânta Mănăstire a lui „Brâncoveanu Constantin, boier vechiu și domn creștin”,* așezată de-așupra satului Sâmbăta de sus, în mijlocul codrului verde de brad „pe-un picior de plaiu”, pe-o adevărată gură de raiu.

În vara trecută, cu cheltuială de câteva sute de mii am desgropat vechia biserică din ruină, și am purces la clădirea din nou a parților dărâmate și încă înainte de a da ploile și zăpada am așezat-o sub coperiș. În primăvara viitoare urmează să facem celelalte lucrări pentru a o isprăvi și a clădi din nou împrejurul ei chiliile pentru călugări și pentru așezămintele pe cari voim să le adăpostim în cuprinsul sfintei mănăstiri.

Vreau să știți și Voi, iubii mei fii suflatești, că dorința mea este să așez în sfânta mănăstire de acolo o *tiparniță* care să scoată la lumină cărți de zidire sufletească pentru poporul credincios; tot acolo voi adăposti *bătrânii preoți* cari vor voi să-și petreacă zilele din urmă ale pământestii lor vieți, în rugăciune și re-culere; și în sfârșit voi face o *școală de călugări* cucernici cari să ducă prin răvna și propovăduirea lor cuvântul mântuirii în mijlocul poporului nostru (misionari).

Pentru ducerea la îndeplinire a acestui mare și frumos plan al zidirii și întogmirii Sfintei Mănăstiri dela Sâmbăta de sus, precum și a așezămintelor legate de ea, avem nevoie de sume mari de bani, cari se urcă la câteva milioane.

Dorind ca acest sfânt lăcaș de închinare creștinească să se ridice din jertfa curată a fiecărui român din cuprinsul țării noastre binecuvântate de Dumnezeu, facem apel la credincioșii sfintei noastre biserici și-i rugăm să contribuie — după îndemnul apostolului Pavel: — „*Fiecarele precum se îndură cu inima, nu dintru părere de rău, sau de silă, că pe datătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu*” (II Cor. 9, 7).

Inceputul îl facem Noi și dăm din partea Noastră suma de 100,000 (una sută mii) Lei pentru sfânta mănăstire.

Pentru adunarea darurilor trimitem în alăturare / la această carte pastorală, fiecăruia din iubii noștri frați protopopi și preoți *liste de subscripție*,

Mănăstirea Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus (județul Păgăraș) în refacere.

în care vor introduce numele dăruitorilor și sumele dăruite. În zilele acestea se vor mai trimite și *carte de cărămizi* pentru a fi răscumpărate de către credincioși.

Ceice vor dăru cel puțin o *mie de Lei* vor fi scrși în cartea de pomenice, a sfintei mănăstiri și pentru aceștia se vor face rugăciuni către Tatăl cel ceresc în fiecare an la ziua hramului; iar ceice vor dăru dela 10,000 (zece mii) Lei în sus, vor fi înscrși între ctitorii sfintei mănăstiri, cari vor fi pomeniți la fiecare sfântă liturghie. Dar rugăciuni se vor face pentru toți fii credincioși ai biserice, cum e obiceiul în sfintele mănăstiri.

Colecta și listele de subscripție se vor ținea deschise până la sfînt-le sârbători ale Învierii Domnului din anul 1927, iar îndată după acea sfântă sârbătoare, listele împreună cu banii adunați se vor înainta Consiliului nostru arhiepiscopesc din Sibiu.

Indatorăm pe cucernicii noștri protopopi și preoți să-și dea bine seamă de măreția sfântului așezământ pe care-l plănuim, să dea explicațiile de lipsă poporului și cu toții, cu un gând și cu o inimă, cler și popor, într-o sfântă insuflețire să ne stee într'ajutor la înfăptuirea lui, spre întărirea evlaviei, spre înălțarea biserice și spre lauda și preamarirea lui Dumnezeu.

Nădăduim că cuvântul nostru arhieresc, adresat în ziua acestui mare praznic al Nașterii Domnului și Măntuitorului nostru Isus Hristos, va aprinde din nou în sufletele iubitorilor noștri fii suflatești, flacăra credinței și a dragostei jertfelnice pentru buna podoabă a casei lui Dumnezeu.

Deodată cu aceste gânduri creștinești și îndemnuri părintești, Vă urez din toată inima ca aceste sfinte sărbători ale Nașterii Domnului, împreună cu cele următoare ale Anului Nou și ale Bobotezii, să le petreceți cu sănătate, cu bucurie și cu frățescă dragoste întru Hristos, a unuia către altul, și să vă învredniciți a le ajunge încă întru mulți și fericici ani.

Împărtaşindu-Vă arhierasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1926

al Vostru al tuturor de tot binele voitor

Nicolae.

arhiepiscop și mitropolit.

Uneltirile se urmează

Alături de agitațiile prin presă și intervenții la Palat și miniștri, în chestiunea dotării cu congruă a parohiilor dela orașe și sate, se urmează acum interpellările minoritarilor confesionali în parlament.

În ședința senatului dela 16 Decembrie, senatorul *Marius Teodorian-Carada* — pe domnul îl cunoaștem de mult! — și-a dezvoltat interpellarea, criticând circulara dela 15 Noemvrie a miniștrului de culte, cu privire la subvenționarea și înființarea de parohii, și apărând în special pe frații săi uniți de «lovitura» acelei circulare înfricoșătoare.

Di Teodorian Carada, avocat în capitală, lăpădându-se de legea părinților săi, a trecut, cu câțiva ani înainte de război, la biserica *romano-catolică*; a fost implicat în afaceri îndreptate împotriva prestigiului bisericii noastre ortodoxe; ear în vremea războiului era unul dintre oamenii lui Mackensen, făcând nemților serviciile de care aveau trebuință ca dușmani cotropitori de țară.

După război, în considerare că n'a fost încă dat în judecată pentru atitudinea trădătoare de patrie, dl fost în slujba nemților vrăjmași și-a pus candidatura într'un cerc, pe la Sătmă, de unde voturile unguirilor romano-catolici și ale românilor greco-catolici l-au trimis reprezentant în parlamentul României liberate împotriva intențiilor sale de bun și adevărat romano-catolic.

Are va să zică dl Teodorian Carada, senatorul de astăzi, toate însușirile necesare pentru a fi exclus din locul unde l-au adus pe neașteptate voturile coreligionarilor săi.

Dl ministrul, V. Goldiș, a răspuns în aceeași ședință a senatului. Răspunsul său a avut darul să ridice împotriva sa și în apărarea dlui Carada o furtună de proteste, rostite de prelații uniți, în deosebi de către episcopul *Frențiu* dela Oradea, așa încât dl ministrul V. Goldiș s'a crezut îndreptățit să declare în plin senat următoarele cuvinte:

— „Fii mai liniștit, Prea Sfîntite, ca să nu-ți arăt că dta ai căutat să alergi și peste graniță!”

Aici firește s'a născut un tumult îngrozitor. Episcopul *Frențiu* protestează în versunat, dar în sgomotul mare, care ține câteva minute, nu se aude ce spune...

* I. P. S. Sa Mitropolitul *Pimen* al Moldovei face observarea:

«Ar fi foarte grav, dacă e așa cum spune dl ministrul al cultelor»...

De alt fel, în reasumat după ziare din capitală, dl V. Goldiș a zis:

Circulara, trimisă de ministerul meu la 15 Noemvrie, a fost interpretată în mod greșit, și nu cred că s'a făcut din interes politic. Au alergat la mine delegații minoritarilor și fraților uniți, s'au făcut intervenții și la primul ministru, și n'a fost cruțat nici chiar M. S. pe patul de suferință, pentru ca să i se plângă că ministrul cultelor mănâncă celelalte confesiuni.

În această chestie, fără să se aștepte alt răspuns, s'au făcut și comunicări în cameră. Dl Coltor a făcut chiar apel la biserica ortodoxă să se apere împotriva acestei decizii!

Prin aceasta s'a sperat să se facă atmosferă în contra deciziei, fiindcă din partea bisericii ortodoxe române nu s'a ridi-

cat nici un protest, ci dimpotrivă am primit mulțumiri.

Anunță că se va depune un proiect pentru regularea regimului celorlalte culte, apoi că va asculta cu ocazia celui proiect pe toți cei interesați, dar își rezervă dreptul să introducă în proiect ce va crede util.

Arată apoi că limitarea înființării parohiilor nu este o măsură a ministerului, ci a reprezentanților bisericii, cari au întocmit acest proiect de lege.

Vorbind de subvenția pe care statul român o va acorda, la cerere, bisericii și de ajutorul ce se acordă pentru completarea școlărilor, dă citează o lege maghiară.

Di Bilt: Impotriva acestei legi dă ai protestat întâi în camera maghiară.

Di ministru Goldiș: Săteți greșiți când mă atacați, fiindcă aici am venit pregătit. Și nu e bine să vă referiți la istorie pentru a susține intențiile dvoastră subversive. Statul român trebuie să sprijine și celelalte confesiuni? Eu răspund că da.

Mitropolitul Pimen: Prin secularizarea averilor mănăstirești, statul are obligații față de biserica cea ortodoxă.

Di ministru Goldiș: Tot așa cred și eu că statul are îndatoriri, nu dreptul de a vă sprijini, și asta față de toți. Dar nu în baza drepturilor istorice, nici în baza art. 10 din tratatul dela Trianon și nici pe baza legilor ungare, ci pentru că sufletul românesc e larg.

Și mă mir grozav, că dăial se supără, când eu nu am altă intenție decât să le aplic legea care o aplic bisericii ortodoxe. Ori poate că dorește privilegii?...

Și aceeași lărgime de care sunt învinuit că o arăt față de biserica ortodoxă vreau s'o aplic și dăial și iată-i că se supără.

Di ministru citește apoi o amplă statistică din care reese că în proporție cu numărul credincioșilor biserica ortodoxă stă cea din urmă din punct de vedere al sprijinului material ce i-l acordă statul.

Acelaș lucru se petrece și în organizarea sa internă. Când uniții au 1.300.000 de credincioși și patru episcopii, noi la 12.000.000 de credincioși ar trebui să avem 36 de episcopii, și știți bine câte avem. Și nici din punctul de vedere al numărului consilierilor episcopali biserica dominantă nu stă mai bine.

Dorința noastră este ca și noi ortodocșii să ne apropiem de starea materială și organizarea internă a bisericilor ce-

lorlalte. Nu vreau să spun că învățătorii sânt bine plătiți, dar ei cărora nu li se cere decât 7—8 ani de studii, au aceeași lăfă ca un doctor în teologie, care studiază o viață întreagă. Și nedreptatea trebuie să înceteze.

În încheiere, dsa arată că toată viața n'a făcut decât să propage apropierea de biserica unită, pe care a socotit-o soră cu cea ortodoxă și nici n'a uitat serviciile pe care Blajul le-a adus românismului, dar vrea egalitate. De când e în guvern, nu s'a închis nici o parohia, nu s'a retras nici o subvenție, însă socotește că biserica ortodoxă trebuie să fie, în statul românesc, nici dominantă în sensul rău, și nici autoritară, ci cel puțin prima inter pares. —

Senatul a decis publicarea și sfârșirea discursului dlui ministru al cultelor, V. Goldiș.

Când acest discurs care a privit în față realitatea va apare, vom face cetitorilor noștri plăcerea de a-l reproduce în ziarul nostru.

Adăugăm că, spre regretul nostru, ziarul «Cuvântul» privesc în atitudinea sa părtinitoare pentru uniți, încercând un fel de justificare, care poate să fie a unui om de bună credință, dar care nu cunoaște în complexitatea și adâncurile lor chestiunile bisericești. Uniul care scrie la ziar e informat și știe să și scrie corect informațiile și campania prin care a scăzut în ochii ortodocșilor seriozitatea «Cuvântului».

La Nașterea Domnului

Hristos să naște măriți-L, Hristos din ceruri întâmpinați-L!

Din țările albastre ale nopții, un astru luminos își trimite razele de a se păământul însetat de dreptate și adevăr, învalind în pulbere de foc turele sfintelor locașuri, spre care cu firească evlavie își îndreaptă pașii creștinii, dornici de a se împărtăși de mireasmăle cântării sfinte: Hristos se naște măriți-L! E praznicul mare și sfânt al Nașterii Domnului!

Întunecul nopții e sfâșiat de lumina arzătoare a stelei dela răsărit, care tainic conduce pe cei trei magi, porniți dela vetrele lor în căutarea adevărului.

Glasul colindătorilor a încetat de mult; micuții se leagănă în visurile dulci, alinați de cu seară în poveștile cu Moș Crăciun, care cutreieră sat-le, împărțind cu dărnice daruri alese din vistieria Marelui Împărat, născut în peștera Betleemului.

Econl «florilor dalbe» se pierde în depărtare; ear liniștea văzduhului străbătută e de gla-

sul sărbătoresc al clopotelor, care se îngână cu cântarea îngerească: Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, între oameni bunăvoire.

Sub farmecul acestei cântări, «puterile Cerurilor se bucură și pământul cu oamenii se veselesc».

Și cum nu s'ar vesele, cum nu s'ar bucura cerurile, astăzi când «Hristos în Betleem se naște din Fecioara, când Cel fără de început se începe și Cuvântul se întrupează», ca să ridice păcatul lumii și să deschidă laș porțile luminii, înăuntrul căreia avea să se adăpostească sufletul trudit al omenimii!

Sute și mii de ani omenimea nu cunoscuse și nu gustase din darurile bogate ce cu prisosință răsărită din umila peșteră.

Păcatul strămoșului Adam adăncise pe om în groapa întunericului, și satana îl ținea legat în cătușile neputinței, nelăsându-l să-și ridice ochii sufletului cătră izvorul luminii, al bunății, al fericirii eterne, cătră Dumnezeu, Creatorul său.

Cuprins de lăncezeală, omul orbca în întunec, — zădărnice căutând adăpost în mijlocul valurilor furioase ale unei vieți bătută de patimi.

Schimbarea dumnezească atât de strălucitoare odinioară începu a pâl, și tot ce era bun și luminos în om se întunecă, cuprins de negura dușmăniei, răutății, lăcomiei.

În urma acestei stări decăzute, omul își perduse pozoaba inimii; — astfel, mii de ani, s'a frământat în dureri sufletesti, care l-au înstrăinat de adevărul etern. Abia puțin mai trăiau, cu o slabă licărire de nădejde a unor vremuri mai bune; pușini se încăleau la focul tainic al marilor proroci de odinioară, cari au vestit înnoirea neamului omenesc. Din focul sfânt al credinței abia de mai licărea câte o slabă rază de lumină, ca o stea perdută în zarea depărtării.

Totul se înstrăinase dela calea adevărului; totul se întunecase, amenințând cu peirea slaba ființă omenescă.

În starea disperată în care se sbătea omenimea, — la plinirea vremii — eată că grația divină își întinde aripile ocrotitoare asupra mult zădărnicei omenimi, căci așa a iubit Dumnezeu lumea, căt și pe unul Său Fiu născut la dat pentru mântuirea lumii. Eată într-o umilă peșteră dela marginea Betleemului răsare acel astru luminos, care împrăștie negura de pe fața pământului trimițând în lume raze de bucurie și mângăiere. Soarele dreptății vară cu îmblăsurare lumina cunoștinței așternând pacea și bunăvoirea mult dorită.

Deodată cu venirea în lume a Mântuitorului pătrund în inimile oamenilor darurile Duhului Sfânt, care curăță, întăresc, înalță, căci «nouă, celor din noaptea lucrurilor înșelăciunii întunecate, curățești, Hristos».

Taina, cea mare și necuprinsă de mintea omenescă a întrupării Fiului lui Dumnezeu, își alina lăcaș adănc în inimile tuturor acelor, cari au cultivat cu grijă grăunțele credinței în așteptarea Mântuitorului promis.

Sfințenia acestui mare praznic schimbă cu totul fața a tot pământul, căci el cheamă omenimea la nouă viață, aducătoare de bogate ro-

FOISOARA

IMN

Cântați, popoarele creștine,
Mărire Tatălui de sus,
Și umilită nchinăciune
Aduceți pruncului Isus.
E ziua mare, ziua sfântă,
Coboară razele cerești,
Și îngerii împreună cântă, —
Cântați, popoare pământesti!

La raza flăcării divine,
Din ieslea lângă Vifleim,
Păstori alărgă să se nchine
Și îngerii în cete vin.
E cerul prin de feerie,
Tresaltă totul pe pământ,
Cântați, popoare n veselie,
E ziua Domnului Prea Sfânt.

Pr. Victor Ungur.

Cărți nouă

(=) Am primit la redacțiune, din publicațiunile de curând apărute, următoarele:

1. *Amintirea Soborului dela Niceea*, serbările dela Iași, de Pr. C. Dron, consilier eparhial. — Cartea, de 140 pagini, tipărită din tipografia Mănăstirii Neamtu, conține: Ședința festivă dela Iași a Sfântului Sinod, în amintirea Soborului dela Niceea (325) și inaugurarea palatului justiției, în zilele 11—13 Octomvrie 1925, când se împliniseră 1600 de ani dela înținerea primului sinod ecumenic. Inițiativa comemorării sinodului a fost luată, cum se știe, de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului; ear ideea d'a se sărbători la Iași amintirea marelui eveniment se datorește I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen al Moldovei, care, pe motivul că la Iași se ținuse în 1642 un sinod de multă însemnătate pentru ortodoxie, a propus ca această comemorare să se facă tot în acel oraș.

Serbarea a fost onorată cu prezența Suvranului și a întregii Familii Regale.

Se pot citi, în volumul dela Sf. Mănăstire

Neamtu, descrierile sărbătorilor, cuvânturile rostitie, răspunsurile Suvranului, actul comemorativ, conferința P. S. Sale Episcopului Vasilotei al Râmnicului despre însemnătatea Sinodului niceean, și a Păr. Valeriu Iordachescu care a făcut reflexiuni actuale în legătură cu sinodul dela Niceea și cu cel dela Iași din 1642; vorbirile dela banchetul dat de ministrul cultelor; călătoria ploasă la mănăstirea Secu, din județul Neamtu unde e înmormântat (1657) mitropolitul Moldovei, *Varlaam*, din inițiativa cărui s'a ținut sinodul dela 1642.

Istoricul aniversare, astfel înfățișată, și însoțită de numeroase și izbutite ilustrații, este demnă a fi răspândită.

2. *Anul și ziua morții Domnului nostru Isus Hristos*, studiu de cronologie biblică, de Dr. Vasile Gheorghiu, prof. la fac. teol. din Cernăuți; Preț 80 de lei, și

3. *Sf. Evanghelie după Matei*, cu comentariu, de acelaș, Vol. I. Preț 160 de lei.

În prima lucrare, alcătuită pe temeiul unei vaste literaturi utilizate (sânt arătați aproape o

duri sufletești. Lumina acestui praznic revarsă cu îmbelșugare râuri de «apă vie», din care se adăpă oamenii însetați după adevăr, căci «cei din întuneric și din umbră, am aflat adevărul, că din Fecioară s'a născut Domnul».

Calăuză de acest adevăr, să ne luminăm cu lumina cunoștinței, ridicând în inimile noastre altar de închinare și îndreptându-ne ochii sufletului spre Sfânta peșteră, unde micul Isus stă culcat în iesle și aducându-i daruri — inimile și sufletele noastre — să cântăm împreună cu Maica noastră biserică:

«Hristos se naște, măriți-L, Hristos din ceruri întâmpinați-L»...

Pr. Nicolae Chicoman

In seara de Crăciun...

(=) Vestitorii Nașterii Mântuitorului, sprintenii noștri colindători, eată-i din nou trecând pe înserate dela fereastră la fereastră și, cu glasuri de argint, preamărind de o parte pe Celce a văzut lumina zilei din peștera Betleemului și dorind, de altă parte, «gazdelor», fie bogați, fie săraci, sărbători bune și vesele.

Lung răsună în sufletele credincioase cântarea mângâitoare:

Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeu nostru, răsărit a lumii lumina cunoștinței. Ca întru dânsa ceie slujesc stelelor, dela stea s'au învățat să se închine Ție, soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, răsăritul cel de sus, Doamne, mărire Ție!

Vestirile viioale ale colindătorilor, săvârșite pe la casele primitoare sătești, sânt și astăzi mijlocul puternic de-a deștepta și răspândi sentimentele religioase și a întări legătura sfântă între credincioși și între strămoșeasca noastră biserică ortodoxă.

Dar, bunul și frumosul obicei al satelor colindătoare a început, în anii din urmă, să iavie și pe la orașele țării, înrăurite de atâtea datini străine. Societăți culturale stăruesc să cultive datinile vechi și nefalsificate dela Crăciun, cu deosebire în rândurile tinerimii școlare.

S'a adunat un bogat material de cele mai frumoase colinde și cântece de stea, cu istețe urări de anul nou ș. a. și cu melodiile lor, numeroase din ele s'au întocmit pe două și mai multe voci, dând prilej corurilor școlare să le execute la diferite prilejuri solemne, ear grupurilor de școlari să umble cu potrivite cântări, în timpul sărbătorilor de eamnă, și să ducă

bucuriile Crăciunului în toate casele credincioșilor noștri ortodocși.

Nu mai încapă îndoaia că micii și mărișorii vestitori ai Nașterii Mântuitorului vor găsi pretutindeni ușile larg deschise și vor fi întâmpinați cu dragostea caldă și veselia firească ce o poartă în sufletele lor neprihănite.

Din pastoralele arhierestii de Crăciun

Pe cât ne permite spațiul restrâns al coloanelor ziarului, reținem din pastoralele bogate în idei și frumoase învățăminte date, de arhierii noștri, la slăvele sărbătorii din 1926 ale Nașterii Domnului nostru Isus Hristos, următoarele părți:

I

Nu este pe pământ o lege mai curată, mai sfântă, care să ne dea putință de a fi desăvârșiți, ca legea iubirii, legea Mântuitorului. El prin învățăturile Lui, prin așezarea sfintelor taine, prin minunile care le-a făcut cu puterea Lui dumnezească, ni-a deschis porțile raiului, a deschis lumina ochilor sufletului nostru, a împrăștiat întunerecul, răspândind frumusețea, bunătatea, mila, îndurarea către deosebirile și pacea între toți oamenii din lume. El n'a făcut deosebire între bogat și sărac. El s'a pogorât și în casa vameșului Zachei, El a înviat din morți și pe fiica lui Iair, și pe Lazăr și ne-a chemat la o viață neprihănită. El și nașterea Sa o a poartat în lăcașul modestiei și al umilinței.

Toți cei ce îl ascultă, toți cei ce îl urmează, sânt fiii lui Dumnezeu, fiii luminii, și ori unde s'arată — sânt ca roua dinineții, care dă putere și sănătate plantelor și tuturor viețitorilor. Și cu toate acestea, cât de mare este numărul celor ce se depărtează de Hristos! Câți sânt, cari alți plăcere în a desconsidera întreaga așezare Mântuitorului. Aceștia sânt așa zisele iscoade ale zilelor noastre, sânt vinovații, cari otrăvesc sufletele și le îndreaptă spre lăcașurile periei și ale Satanei.

Puterea banului și dorul de a cârmui preste alții, s'a înstăpânit prea mult asupra unor popoare, care n'au mai ținut seamă de nici o lege alui Hristos.

Țărani noștri, o spunem cu mândrie, s'au molipsit mai puțin de duhul răutății, între ei găsim depozitarii celor mai sante și curate simțimente religioase pe care le-au supt deodată cu laptele dela pieptul mamei. Răutatea nu-i copleșește, răbdarea nu-i ispitește, avutul altuia nu-i ademenește, — și dacă totuși sânt și între ei puțini răi, ori mesocotliți și nepricepuți, aceștia li găsim în rândurile celor care n'au avut parte de un tată drept și sever, ori n'au avut parte de un preot apostol, ori de un învățător, care să le fi dat merinde sufletească, o parte din sufletul lor.

Durere, altcum se prezintă clasa cărturarilor, a oamenilor crescuți în atmosfera cea stricată a ispitelor, a vitrinilor și a cafenelelor. Mulți din ei nu vreau să se adăncească în tainele științei, învață numai atâtea carte ca să poată lua o slujbă cu lucru puțin și cu plată mare.

Cernăuți se prezintă ca un comentariu luminos, scris cu multă căldură și lipsit de un prea complicat aparat științific. Astfel citirea lui, care nu este nici de cum trudnică, se poate recomanda în cercuri cât mai largi nu numai teologice, ci și profane.

4. *Preotul și politica*, de Iconom Petre Vintilescu, prototieru și profesor în Pitești, tip. Artistică. O broșură de 28 pagini, preț 20 lei. — Cercurile profeșii se interesează tot mai din adins de chestiunea: *Preotul și politica*. Să facă ori să nu facă preotul politic?

Nefiind încă fixată o directivă generală și oficială pe această temă, discuția este deschisă. Păreri, exprimate până acum în diferite publicațiuni, se cam unesc: Preotului nu-i e îngăduit o însușire subiectivă a luptelor politice, o practicare personală a lor și a sarcinilor cu caracter politic; preotul poate influența politica prin mijloace spirituale, conform poziției sale de apostol al Evangheliei. Autorul arată necesitatea unei puternice discipline bisericești a preotului în politică, pentru a statoli o unitate de

Tot mai puțin sânt apostolii și tot mai mulți negustorii în slujbele statului, județului și ale satelor. Aceștia molipsesc și pe unii dintre slujitorii bisericești și i fac să se îmbulească și ei spre lucrurile străine de legea Domnului, păcătuiind în contra Fiului lui Dumnezeu și contra jurământului pus în fața altarului.

Sfintele sărbători încă nu sânt pentru unii orășeni zile de recreare sufletească, de revenire la sentimente mai bune și de curățenie. Mulți caută îndestularea plăcerilor afară de casa și de cuvântul lui Dumnezeu.

Nașterea Mântuitorului nu o prăznuiesc prin faptele miiile trușești și duhovnicești. Tinerimea nu e povăluită spre cele bune, pentru faptele urâte nu au cuvânt de musurare, pentru faptele bune nu găesc cuvinte de îmbărbătare. Așa vedem, că o parte din tinerime, timpul de studiu nu-l folosește ca să adune comori sufletești nici să caute pe Isus și să afle, că El este adevărul și viața, și numai cine a știut alina taina trupării Lui, taina vieții, morții și a învierii Lui, a aflat adevărul vieții. Puțini păstrează datinile din casa părinților și uită că au obârșia la sate și ar trebui să descopole, să împrăștie lumina și duh drept. Cuvântul Psalmistului: «nimă curată zidește întru mine Dumnezeu» nu le este povăzitorul și ingerul păzitor și de aci atâtea mizerii, atâtea suferințe pe pământ...

(Din pastorală P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului).

II

În familia sfântă Tatăl cel din ceruri a dat creștinilor o lăcaș luminosă, cum e vreața Lui să fie în toate timpurile familia creștină, o pildă, pe care părinții și copiii s'o urmeze, pentru că cerul vieții lor să fie pururea scăldat în lumină. Priviți pe Iosif, cum poartă de grijă mamei și copilului muncind din greu, ziua și noaptea, la masa lui de țesut, ca alii să nu cunoască lipsa. La sărbători ia pe mamă și copil și-i duce la biserica mare din Ierusalim, pentru că familia nu se hrănește numai cu pâine, ci mai vârtos cu cuvântul Domnului. Și Maria ține aproape lângă sine pe fiul ei Isus, îl îngrijește și-l ferește de tot răul. Ea e acolo, unde e copilul ei și ia parte la bucuria ca și la durerea Lui: la nunta din Cana Galileei, ca și sub crucea de pe Golgota. Ea trăiește în El și numai pentru el, iar El, copilul, e bun și ascultător până la moarte. În clipa, în care și-a dat sufletul pe cruce, nu uită nici în durerea cumplite ale morții de mamă Sa, ci o încredințează prietenului și învățăcelului Său Ioan, ca să-i poarte de grija bătrânețelor.

Ca familia sfântă vrea Dumnezeu să fie toate familiile omenești, pe care El le-a întemeiat în lume. A Lui vrea e fost, să nu fie omul singur pe pământ și de aceea l-a făcut lui ajutor după dânsul. Dumnezeu a pus legătura dragostei între bărbat și femeie, ca să fie ei un trup și un suflet și i-a binecuvântat să sporească și să se înmulțească.

Dumnezeu în nemărginita Lui iubire de oameni a binecuvântat viața familială cu bucurii și fericiri, pe care înzadar le-ar căuta omul în afară de ea. Pentru că familia să poată da omu-

atitudine în cele bisericești. Factorii politici ar avea mai multă sollicitudine pentru interesele clerului, când PP. SS. chiriarhi, reprezentanți de drept ai națiunii, ar simți la spatele lor o fa-langă disciplinată de slujitori ai altarului.

Despre alte cărți și broșuri, primite în preajma sărbătorii Nașterii Domnului, am luat notă la rubrica de Cărți și Reviste.

Toate aceste publicații pot fi întrebuințate de profeșii și de alți cărturari, — unele dintr'insele sânt întocmite de-a dreptul pentru popor, spre întărirea în credință și combaterea ră-tăcirilor și scăderilor de multe soluri.

Astfel, ne încredințăm din nou, că prieteni buni și credincioși, la casa omului, în zile de sărbători și în clipe de reculegere, rămân mai ales: *carțile bune*.

Când civilizația veacului își dă la iveală părțile vițioase; când sentimentele creștinești, religia, apostolii, Maica Domnului, și însuși Mântuitorul lumii, sânt subiecte de critici necuviincioase sau de gust problematic; când există o biată țară, în care locașurile divine au fost schimbate

sută de autori, cu numele și operele lor), se cuprind trei părți: 1. Anul morții Domnului nostru Isus Hristos în baza profeției lui Daniil și a rapoartelor evangheliilor canonice; 2. Ziua lunară a morții Mântuitorului în baza rapoartelor evangheliilor canonice; 3. Stabilirea morții Sale în baza cercetărilor astronomice și calendaristice asupra acelor vremuri.

În păreri divergente, cu privire la anul și ziua morții Domnului, precum și la data lunară a morții Lui, autorul stabilește (în studiul său de 152 pagini) anul morții Domnului nostru Isus Hristos pe anul 30 după Hristos, ziua morții Lui pe 14 Nisan (7 April, calend. iulian), într-o zi de Vineri.

Expunerile autorului, și criticile aduse diferitelor ipoteze, sânt lămurite și concize; ear deslegarea problemei ni se pare completă și satisfăcătoare. —

Cartea a două, de acelaș autor, *Sf. Evangheliile după Matei*, este potrivită să o citească toți aceia cari doresc să adăncească ideile de viață creștină aflătoare în această Sf. Evanghelie. Volumul distinsului și neobositului profesor dela

lui acele bucurii hărăzite ei de Dumnezeu, părinții și copiii — toți deopotrivă — trebuie să-și cunoască și să-și împlinească rostul și datorita în sânul familiei.

Copiii născuți și crescuți în duhul fricii de Dumnezeu de cămă mame bune și credincioase știu «să-și cinstesc părinții», «ascultă învățătura tatălui și nu lapădă legile mamei» (Pilde 1, 8); ei știu «că aceasta este cu dreptate, ca să asute de părinți întru Domnul» (Efeseni 6, 1), pentru că pe ei l-au învățat mamele să cunoască că «inceputul înțelepciunii este frica de Dumnezeu» (Pilde 1, 7).

Familia e temelie societății omenite. În sânul familiei se zămisește neamul. Sănătatea morală o dă societății și neamului familiei. Vatra familiei creștine e un altar, pe care trebuie să se aducă pururea jertfa neprihănită a credinței și dragostei și a păcii. În aceasta stă plăcerea curată și fericirea vieții familiare și prin ea fericirea omenirii.

(Din pastorală P. S. Sale episcopului Roman al Orăștii).

III

„Ieslea din Betleem strigă lumii de azi: aduceți-vă aminte de săracii! Dacă însă împărăția Nașterii Domnului nu ajung pentru unii, le aducem aminte de leproșii pe cari Mântuitorul i-a vindecat, de orbi pe cari i-a făcut să vadă și de șchiopi și slabangoli pe cari i-a făcut să umble. Aduceți-vă aminte de cuvintele: «Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv» (Luca 6, 36). Indreptați-vă mintea spre grija ce a avut-o Domnul de săraci când a zis către boierul bogat să-și vândă averile și să le împartă săracilor (Luca 18, 22). Gândiți-vă că numește frați mai mici ai săi pe cei flămânzi, setoși, străini, pe cei ce umblă în zdrențe și pe cei închiși în temniță! (Matei 25, 33 și urm.).

Prin nimic nu vom putea urma mai mult pe Domnul, decât prin jertfa ce o vom face pentru săraci și cei asupriți. În schimb prin nimic nu vom produce amărăciuni mai mari, decât prin adunări de averi peste averi, uilind și alți au drept la viață. Și vai lesiei sărăcăcioasă a Mântuitorului! Încă nu a desmetecit pe mulți că întrebuițarea nepotrivită a averii produce numai vaiete și plângere. Omenirea are o mulțime de călăuzitori buni, mulți învățați, multe capete luminate și o sumedenie de legi, dar dreptatea nu este încă desăvârșită pe pământ, iar numărul celor săraci și asupriți este atât de mare!...

Azi, când omul se îndumnezește pe sine, când mai mult grija gliei îl năucește, trebuie prin urmare cât mai des să-și aducem aminte de bunurile veșnice ale sufletului. Mai ales celor ce abuzează cu proprietatea și cu dreptul personal și cu drepturile altora, trebuie să le aducem aminte de răspunderea ce o au, de urmărire în fața lui Dumnezeu și a oamenilor. Să îngemănăm pe toții în fața lesiei din Betleem și să se înfricoșeze de cuvintele: «Și ce mai chemați Doamne, Doamne, și nu faceți cele ce vă zic?»

Tuturor bogățiilor li-a zis Mântuitorul să facă milostivie.

În săli de dans și de cheturi; când viața orașelor de pretutindeni, cu toată pompa și splendoarea lor, este atât de egoistă și fățarnică, atât de iubitoare de risipă și desfrâu, — condeilor, puse în slujba luminării minților, li se deschide cel mai larg teren de muncă creatoare.

Ar fi neiertat păcăl a nu da toată atențiunea cuvenită acelor iscusite condee, care se trudesesc cu rară destoinicie, prin lucrările lor creștine, a pregăti drumul de înseninare și împropietare sufletească în toate păturile societății noastre din România nouă.

Imn Soarelui

— După Francisc de Assisi —

O, Doamne, Dumnezeule 'ndurate,
Stăpânitor tărâurilor senine,
Ca fumul de tămâie să se nălze
Cântarea de mărire către Tine.

Mărit și laudat să fie Domnul
Prin tot ce ție mână l' creatoare,

Astfel și eu, smeritul slujitor al lui Hristos, indemn pe cei cu dare de mână să aibe mai multă înțelegere și iubire pentru cei săraci. Să ne dăm dar seamă că sântem numai iconomi, numai chivernisitori ai bunurilor. Astfel trebuie să arătăm cinstă în chivernisire, cale cinstită în sperirea averii. Să avem milă și inimă față de cei ce sânt pe bani în serviciul nostru, fie în birou, fie în fabrică, în industrie sau comerț, fie la lucrul câmpului. Să ajutăm pe cei nevoiași și lipsiți, pe cei ce în adevăr au nevoie de ajutorul nostru...

(Din pastorală P. S. Sale episcopului Grigorie al Aradului).

Ura să fie înțelepciune?

(=) Ne este dat astăzi să constatăm, cum simțul creștinesc de-a face binele și a înconjură răul, a scăzut în mare grad pretutindeni în țările care totuși își mai zic «creștine»; dar nicăieri n'a atins poate un grad mai coborât ca în «ciuntita» țară ungurească.

Dovezi ineverdate despre totala decădere a bunătății și a blândetelor ni-a oferit, în cursul anului 1920, capitala acelei țări, Budapesta.

Ne aducem aminte de procesul pentru ne mai auzita falsificare, a bancnotelor unor țări străine, în scop de «patriotism» înălțător. Această «nobila» falsificare, în sume uriașe, urmarea ținta refacerii vechiului stat ungar prin a provoca turburări în Europa și a le exploata în interesul ideii de «Nem, nem, soha!» — ideea himerică de care pătimește Ungaria actuală.

Persoane frunțase ale vieții publice maghiare erau implicate în monstruosul proces dela Budapesta.

Cu acel prilej, unul dintre apărătorii criminelor falsificatori, vicepreședintele «Uniunii naționale maghiare», cu numele Szörtsy, a zis în ziua procesului, la 25 Mai 1920, următoarele:

«Să ne folosim, noi ungurii, de mijloacele cele mai negre, să nu lucrăm numai cu bancnote false, ci să ne rânduim în bande și să stărpim cu otravă și cuțit pe toți dușmanii Ungriei, necruțând nici pe bătrâni nici pe copii în fașe, spre a recuceri astfel Ungaria care ni-a fost răpită.»

Va să zică, după acest soi de «patriotism», va avea să lucreze cuțitul și otrava în țara cu «milenară cultură», și vor fi uciși chiar și bătrânii și copiii în fașe, ca în vremea năvălirilor barbare ale po-

oarelor hunice șcl., de urmași cari — în zadar s'au încreștinat pe din afară, căci lăuntru lor este același din vechime.

Pornirea furtunoasă din Mai a celor ce nu se oțăresc: să pună mâna pe cuțit și otravă ca să străpescă pe bătrâni, pe tineri și pe copii în fașe, nu s'a potolit nici acum, în preajma iernii; căci eată ce ni se vestește din capitala ungurească:

Societatea universitară iredentistă *Turul* a ținut — în Noemvrie — o ședință de protest împotriva năzuinței de a se desființa legea de «Numerus clausus». La ședință veniseră și regentul Horthy, și arhiducele Iosif. Regentul a luat cuvântul, și într-o vorbire înflăcărată a zis, cu aer de Suveran, tinerimii maghiare, următoarele: Cu toate că în zilele acestea am fost lovit de un mare doliu în familia mea, totuși găsesc de nimerit să mă adresez tinerilor unguri spre a le spune, că Ungaria trebuie să ridice o generație mai bună, decât cea de până acum, căci «Ungaria nu știe să urască de ajuns.»

Nu învățătura, nu educația, nu munca cinstită, nu povețele creștinismului au să formeze preocupările tinerimii maghiare, ci ura ungurească, întocmai cum spunea și apărătorul din Mai al celebrilor Windischgrätz, falsificatorii unguri din curat «patriotism».

Și așa, vecinii noștri de peste Tisa încearcă să facă neîncetat pe grozavii, și proclamă, în falnica lor atitudine, ura drept înțelepciune...

E treaba lor: ei să-și croiască soarta meritată.

Dar, chipul de a fi al foștilor noștri asupritori nu trebuie să-l uite mai ales aceia dintre frații noștri eliberați, cari uneori, în clipe de supărare și necaz, scapă vorbele că «era mai de trăit sub unguri»...

Eată că aceiași unguri, în trufie orăbă, proclamă ura drept înțelepciune.

Neamurile cu mai bună judecată știu însă, din experiență de veacuri, că viața devine cu adevărat bună și frumoasă, în toate timpurile când oamenii se iubesc ceva mai mult, și se urăsc ceva mai puțin între dânșii.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Prin toate viațările din lume,
Mărit să ție nălze prin sfântul soare.

Căci el e frate-al nostru. El n'emparte
Lumina lui cea fără de prihană,
Și'n maiestatea strălucirii sale
El intrupează sfânta Ta icoană.

Mărirea Ta o spune, Doamne, lumea,
A visurilor noastre dulce soră,
Și stelele ce stau pe cer de veghe,
Și-a dimineții blândă aură.

Mărit ești Tu prin vânt, al nostru frate
Ce norilor spre noi le-arată cale,
Să verse peste câmpuri scumpa mană,
Viață dând făpturii mânei Tale.

Măritu-Te-al, o Doamne, prin izvorul
De apă, care sealea potolește,
Prin focul, care curăță rugina
Și luminează 'n noapte și 'nălzește.

Mărit ești Tu prin mama noastră glia,
De viață și de sevă datătoare,

Ce trupul Tău în pâine ni-l împarte,
Primindu-ne la sânul-i iubitoare.

Mărit ești Doamne, Tu prin cel cari iartă,
Și'mpart în lume razele iubirii,
Și cari vestesc în numele Tău pacea,
Purtând ca Tine crucea răstignirii.

Mărit ești Tu prin sora noastră, Moartea,
Ce de durerea noastră se îndură
Și mângăioasă brațele deschide
Spre toți care pe lume se nascură.

Val celui care moare în păcate,
Ferice-i cel ce umblă'n voia Ta,
Căci el spre viață veșnică se'ndreaptă
Și altă moarte nu va mai gusta.

Mărit ești, Doamne Tu, prin toți acela,
Ce-ți mulțămesc și bine Te cuvântă,
Și'n unilintă Te slujesc pre Tine,
Ducându-și viața'n calea Ta prea sfântă!

I. U. Soricu.

Nunțul papal și ordonanța privitoare în congrua. Se anunță de la București: «Nunțul papal din capitală, Dolci, a primit în 20 i. c. pe reprezentanții bisericii greco-catolice ardelen. Episcopul dela Oherla, Hossu, a dat informațiunile despre ordonanța ministrului de culte Goldis, în chestiunea congruei; reprezentanții bisericii greco-catolice au rugat pe nunțul Dolci să intervină în cauză, fără amânare, la Roma. Nunțatura bucureșteană speră să primească imediat răspunsul secretarului de stat papal, al cardinalului Gasparri».

Până aici știrea.

Nu prea ne vine să credem, că prelații greco-catolici ar fi făcut asemenea pași. Ear dacă totuși l-au făcut, cardinalul Gasparri, diplomat și om cuminte, nu se va fi prea grăbind cu «intervenției» cerută.

Frații noștri, cum se vede, sunt gata a cere ajutor în afară de graniță împotriva unui guvern român. Estă unde duc legăturile fatale de credință cu Roma papală!

Dela frați

— Biserica ortodoxă română în Iugoslavia —

O comisiune mixtă, română-iugoslavă, care va avea să dezbătă asupra chestiunii școlii și bisericii noastre din Iugoslavia, și-a amânât din nou ședințele, de astă dată din cauza crizei guvernului iugoslav. După rezolvirea crizei, se așteaptă să se înfruncească în sfârșit această comisiune mixtă și să discute problema, căutând a-i da o deslegare echilibrată.

Chestiunea se prezintă, sumar, astfel:

Biserica și școala românească, în regatul vecin și aliat, se află: în Macedonia, în valea Timocului, și în Bănatul vestic (sau fostul Torontal).

Redeschiderea școlilor românești în Macedonia — la B. totia avem și un liceu românesc — este zădărnicită prin așa numita lege a epărilor naționale votate în Iugoslavia, unde se spune: tot cetățeanul care se ridică să ceară un drept în contrazicere cu ideea de stat național sârb, e declarat trădător, judecat și condamnat ca atare.

Și românii din Macedonia, cu toate drepturile ce li s'acordau tratate de pace dela București și dela Trisnon, n'au îndrăznit, de teama represaliilor determinate prin lege, să și le revendice.

Soarte și mai jalnică are masa compactă de români din Valea Timocului, unde peste două sute de mii de români sunt cu desăvârșire lipsiți de biserică și școală.

Românii din Bănatul vestic trăiesc în 35 de sate, cele mai bogate, sunt cam 130 mii de suflete. Suferințele lor, ca suferințe ale sârbilor, nu se pot descrie. Dascălii români sunt înlocuiți cu sârbi; limba de predare, în toate școlile, este cea sârbească.

În ce privește bisericile și din acest ținut, ele au fost închise pur și simplu, preoții au trebuit sub presiunea din ce în ce mai grea și mai amenințătoare a noilor stăpâni, să-și vândă averul și să plece pentru e împânzi sa tele și orașele Banatului românesc ca funcționari publici. Din vechii slujitori bisericești în număr de peste 100, n'au mai rămas în scaunele lor decât 5—6; restul până la vre-o 15 câți slujesc azi în cele 35 de sate e alcătuit din seminareșii ieșiți de curând dela Caransebeș cari, timeri fiind cu toată dragostea misionară nu au experiența ce o dă vârsta și, deci, nu pot aduce deocamdată folos prea mare cauzei naționale a păstorilor lor.

Să vedem acum cum sânt tratați de statul nostru cetățenii români de origine sârbă.

În ce privește școala:

Numărându-se la vre-o treizeci de mii, sârbii dela noi au școli cu limba de predare sârbească;

Învățătorii sânt sârbi, furniziți de statul român care a îngrijit ca școala normală de profesori din Timișoara să dea absolvenți sârbi prin frecventarea cursurilor de vară;

Școlile lor au și azi caracter confesional sau comunal.

În ce privește biserica:

Biserica se bucură de aceeași deplină libertate. N'a fost închisă niciuna.

Preoții sânt mai numeroși decât sub stăpânirea maghiară.

Vicarul episcopiei din Timișoara e stăpân deplin pe credincioșii săi. Face călătorii dese la Belgrad, fără ca cineva dintre noi să-l ție urma și să-i strige pentru acest simplu fapt, că-i trădător, cum sânt calificați în capitala statului vecin toți cetățenii sârbi de origine română cari trec granița dincoace, fie ei preoți, învățători, oameni politici și chiar oameni de rând...

Vitoare conferință a comisiunii mixte va avea să compănească și să judece cum cer în teresele mari ale statelor mici aliate.

Concert religios în Sibiu

(=) Întru cinstirea și răspândirea vechilor noastre cântece de Crăciun, și ca o înviare sufletească a credincioșilor, corul mixt al școlii normale «Andrei Șaguna» și corul Mitropoliei, sub conducerea neobosită a d-lui T. Popovici, profesor, au dat Duminică, în 19 i. c. la ora 4 d. a. m., în biserica a Mitropoliei, un prea frumos concert de colinde și cântece de stea, ascultat cu evlavie de numeroși asistenți în frunte cu I. P. S. S. Mitropoliei nostru NICOLAE.

Programul era astfel alcătuit, ca să ne ofere în același timp și potrivite ocazii de a face oarecare asemănare între deosebitele cântece de Crăciun, în felul cum se cântă la poporul nostru din: Ardeal, Banat, Moldova, Muntenia.

Colindele moldovenești și ardelenice ni se înfățișează cu nota de gingașie, duioase și mângâitoare. Cele din Bănat sânt de obicei sorințene, șogălnice, cu o melodie ce și face ușor drumul către cei mulți, — la leștea din biserică

puteai auzi ecoul lor, în surdina, pe buzele tineretului. Colindele din Muntenia curg maestros; în Maramurăș sânt înduioșoare; în țara Moșilor au accente de energie... Fiecare ținut și provincie s'a prezențat, în colinde și cântece de stea, cu unele din însușirile caracteristice ale locuitorilor săi dela sat, și n-a adus aminte nouă, celor dela oraș, ca acolo, la sat, există puterea creatoare și izvorul aie sănătății și bucuriei, de care, prin mijlocul acestor simple și dulci cântări, ne împărtășim astăzi la Nașterea Domnului nostru Isus Hristos... Interpretarea corală a acestor cântări n'a lăsat nimic de dorit.

Programul concertului a fost completat prin cântările calde ale d-lui profesor Gh. Maior, care a schițat importanța colindelor, cu noile lor deosebiri, organizarea înseratului în legătură cu aceste cântece, concepția jaranului despre Moș Crăciun, lăsat și Mușca Domnului în colindele ardelenice, cu unele probe la muritoare...

Pareea obștească: Asemenea concerte, pentru bună și cuviințoasă petrecere sufletească, trebuie organizate mai des.

Proiectul reorganizării învățământului teologic

St. Sinod a numit o comisiune compusă din I. P. S. mitropolit Pimen al Moldovei, P. S. episcop Vaitolomeu, P. S. arhiepiscop Andrei Magieru-Crișanul, dr. Valeriu Iordăchescu, diaconul C. V. Dănuș și dl. Nae Ionescu, cari au înlocuit un proiect de reorganizare a învățământului teologic.

Principiile care stau la temelia acestei reforme sânt:

Școlile pentru învățământul teologic se împart în: facultăți de teologie, academii teologice și seminarii de vocație.

Facultățile de teologie funcționează în cadrele universității. Aceste facultăți vor conferi titlul de licențiat și doctori în teologie. Pe lângă fiecare universitate se va înființa câte o facultate de teologie.

Biserica va înființa și un institut de înalte studii teologice ortodoxe.

Academiile de teologie sânt institute superioare în care știința teologică sistematică se îmbină cu practica teologică.

În academii se vor primi absolvenții a 8 clase secundare cu bacalaureat și cei cu diplomă echivalentă cu bacalaureatul și absolvenții a patru cursuri dela seminarul de vocație.

Învățământul în academii durează patru ani și conferă titlul de licențiat în teologie. Ele pregătesc profesori de științe teologice pentru seminariile de vocație, profesori de religie pentru școlile secundare, și parohi. Câte o academie va fi în fiecare eparhie.

Licențiații academiei se pot înscrie pentru doctorat la facultățile de teologie.

Seminariile de vocație sânt institute în care se primesc absolvenții a patru clase secundare (progimnaziu). Ele pregătesc preoții pentru parohiile rurale. Învățământul în seminarii durează

A tăcut...

— Anecdota —

Jupânul din vremuri bune, Șloim, învârtise tot felul de negustorii. Nu fusese tocmai alegător în mijloacele și chipul de îmbogățire. Munca cinstită, îndreptătoare spre calea binelui și a virtuții, nu se le-gase de obiceiurile necreștinului, care izbui în scurtă vreme să-și adune din nimic un capital uriaș de bani și se infunde în să-răcie, boală și necaz un sat întreg de creștini cu inimă bună și încrezătoare.

Odată și odată însă i se înfundă și jupânului îmbogățit pe spinarea prostimii; desmerdatul Șloim, trecând hotarele raiului pământesc, se deșteaptă tocmai în — focul de veci: iadul adevărat îl luase în primire ca pedeapsă meritată pentru păcatele grele, când amestecase, zilnic vitriolul în băutura vândută sătenilor prea setoși.

Soția lui, Malca, tovarășă credincioasă în fără de legi, după câțva timp de văduvie,

își urmă bărbatul, — dar nu puțină îi fu mirarea zărind pe Șloim la fund de iad.

— Nu ți-i rușine, păcătosule și prostule, să stai aici? — începă a striga în gura mare Malca.

— Rogu-te, Malca-leben, pintru ce strigi tu așa tare la mine?... Te rog, să taci puțin!

— Și pintru ce să tac puțin, mă rog?

— Pintru că... te aude Rabi-leben, care stă și el cu noi împreună, la fund de iad...

Și Malca a tăcut.

Eugen Tordășianu

Cântec de stea

Doamne-ale Tale cuvinte
Care le-ai zis mai nainte,
Sau împliniri, precum și scrie
Moise la cartea întâie.

Dinspre răsărit răsare
O stea cu mărire mare,

Razele își răspândește,
Pe trei crai povățuiește.

Steaua-i stema lui Hristos,
Srălucește prea frumos,
Dela stea s'a cunoscut,
Că Mesia s'a născut.

Steaua Maghiilor povățuiește,
Velleumul îi primește,
Și din prorocire rară,
Prunc pe Mesia oflărară.

Pe Mesia-l străjuiesc,
Și cu slavă îl măresc,
Îngerii cu cântecele,
Păstorii cu fluierile.

Craii 'n peșteră intrară,
Lui Hristos se închinară:
Daruri scumpe-i harăziră
Și de soartea lui se miră.

Darurile să rămâie
Aur, smirnă și tămâie;

gase ani din cari patru ani învățământ teoretic, doi ani practică. Elevii seminarului de vocație cari vor să-și completeze studiile la academiile sau facultate, vor trece în aceste institut după absolvirea a patru clase.

În școlile teologice se predă: teologia istorică, teologia exegetică, teologia sistematică și teologia practică, apologetică, îndrumări misionare și citirea Sf. Scripturi.

Materiile laice sânt: 1. română, 1. franceză, 1. germană sau engleză (facultativ), ebraică, latina, greacă s'au facultativ), științele, filozofia, chimia, șt. naturale, șt. agricole, matematica, istoria, geografia, dreptul public, filozofia cu ramurile ei, muzică bisericească și vocală, istoria artelor cu arta bisericească, educația fizică, igiena și medicina populară.

La academiile materiile teologice enumerate mai sus se predau în aceeași extensiune ca în facultățile de teologie.

Materiile laice în cei dintâi patru ani ai seminarului de vocație vor fi din nice materiilor din cursul superior liceal, iar cursurile din ultimii doi ani ai seminarului vor fi identice cu cursurile de filozofie, sociologie, pedagogie drept etc., dela academiile teologice.

Un capitol e rezervat în acest proiect educației religioase, care trebuie să fie sufletul învățământului teologic.

Se precizează o serie de mijloace care întrec o cât mai bună pregătire sufletească a elevilor, în vederea carierii pe care o vor îmbrățișa.

Elevii și studenții teologiei vor fi interni.

Întregul învățământ teologic din țară se va centraliza sub o singură direcție a învățământului teologic, pusă sub autoritatea Sf. S. nod.

INFORMAȚIUNI

Dorim tuturor cititorilor noștri, ca sfințele sărbători ale Nașterii Domnului nostru Isus Hristos să le petreacă în sănătate, bucurie și creștinească dragoste, învrednicându-se a le ajunge încă întru mulți ani fericiți!

Fol de observare. Ministerul instrucțiunii publice a aprobat introducerea la toate școlile primare de aplicație a folioarelor pentru observarea individualității tinerimii școlare.

Alegere. Din Sighișoara ni se telegrafiază: Alegerea de deputat mirean în circumscripția electorală Sighișoara, cu plâsle Sighișoara, Agnita, Crăciun, Noerich, pentru congresul național bisericesc din arhidieceză, s'a terminat Duminică în 19 l. c. la ora 2 d. a. A fost declarat deputat ales din ministru de interne, *Octavian Goga*, cu 2538 voturi; contracandidatul său a obținut 304 voturi. Alegerea a decurs în perfectă ordine.

Fară comentariu. Din Mediaș se anunță: în vreme ce biserica sașilor din localitate se bucură de toată bunăvoința consiliului comunal

*Fecioara le mulțamește,
Și pe crai blagoslovește.*

*Lăudând întru mulțime,
Mărire întru 'nălțime!
Pe pământ împăcuiare,
La oameni bună voire!*

SEMINȚERIE

ARPAD DERI, Depozit de Semințe,

oferă semințele ei de proveniență germană, garantate de rasă pură și cu rod, fie semințe pentru moși, pentru grădini de legume, fie semințe de flori. Trimitem prețuri curente gratis și franco.

ARPAD DERI, Cluj str. Regina Maria 10
(127) 1-30

care li dă suma necesară pentru neapărata sa trebuință, biserica ortodoxă română e tratată de aceiași consiliu în modul cel mai vitreg.

Vie nemulțumire a produs noul proiect de lege a chiriilor. Proprietarii și chiriași au început o întinsă campanie împotriva proiectului. Se crede, că va fi modificat de însuși ministrul justiției.

«Mai pronunțat și mai conștient...» Un preot misionar unit declarat în *Unirea* blăjană din 18 l. c., că «manevrele prozelitice (!) ale ortodocșilor îndreptate contra bisericii noastre (greco-catolice) din județul Arad, s'au contribuit în mare măsură la consolidarea și unirii în părțile acestora. Credincioșii noștri (greco-catolici) din acest județ s'au trezit pe urma lor la o nouă viață, afirmându-se ca uniți cu mult mai pronunțat și mai conștient...» Va să zică toate ce a spus *Unirea* despre marea primejdie a «disințării» bisericii unite din partea ortodocșilor, sânt neadevărat?

Aviz. Comitetul central al «Astreii» Sibiu, mai având de distribuit gratuit un număr oarecare de abecedare pentru analfabeții adulți, săraci, — domnii preoți și învățători cari s'au hotărât să țină cursuri pe seama acestora, să se adreseze Asociației «Astra», S. biiu, strada Șaguna Nr. 6, pentruca să fie împărțiți după posibilitate cu abecedarele necesare.

Biroul Asociațiunii.

Noul tarif poștal, telegrafic și telefonic e pus în aplicare la 1 Ianuar 1927. Pentru o scrisoare închisă, sau deschisă, adresată loco 4 lei; adresată în altă localitate din țară 5 lei (în plus 2 lei pentru fiecare alte 20 grame greutate). Cartă poștală 2 lei; ilustra 3 lei. Imprimare: 50 grame 1 leu. Cărți lit., științifice, d'dactice 30 bani la 50 gr. Ziare 25 bani. Taxă de recomandare 10 lei. Carton de mandat poștal 3 lei; taxa pe valoare până la 5000 lei, câte un leu de fiecare sută; dela 5000—10 mii lei, câte 5 lei de fiecare mie; la mandat telegrafic plus 40 lei taxă fixă. Colete, de fiecare kg. 8 lei. Telegrame, 2 lei de cuvânt. Instalarea unui post telefonic 4000 lei; abonamentul telefonic anual 4000 lei pentru școli, biserici, spitale și instituții de binefacere; convorbire telefonică din cabinele publice, de fiecare 3 minute, 5—60 lei.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. Artiștii dela Teatrul național din București, în frunte cu d-nele Ana Luca, Anicuța Vlăducescu, d-nii Melisan, Baldwin, Atanasescu ș. a., vor reprezenta în teatru sibian Luni, în 27 Decembrie, ora 9 seara, una din cele mai puternice drame ale lui Leon Tolstoi, *Patrulă în tineret*. Bilete se vând la Librăria Foaia Poporului din strada Mitropoliei.

Concertul Foleacu. În 16 l. c. am avut ocazie nouă să ascultăm arile și cântecele, în care cântărețul nostru dela opera bucovinească, basul *Gh. Foleacu*, ne-a fermecat cu vocea sa voluminoasă, puternică și plădăoasă. Toate bucățile, executate de acest mare artist, au fost redade în modul cel mai expresiv și au cucerit auditorul numeros al marelui săli dela Urania. Insufletirea tineretului în societate, va face ca maestrul dela opera din București să ne mai viziteze cu un program tot așa de ales.

Comitetul Cercului Militar Civil, Sibiu, începând ciclul seretelor și festivităților pentru sezonul de iarnă, invită pe domnii ofițeri de rezervă din garnizoana Sibiu a lua parte dimpreună cu familiile D lor. Pentru luna curentă se va ține la Cerc serbarea «Pomului de Crăciun» în ziua de 24 Decembrie a. c. ora 17, și serbarea «Revelionului» în seara de 31 Decembrie ora 22.30.

Teatru de amatori. În seara de 18 l. c. s'a dat, în sala teatrului sibian, piesa studențească *Heidebergul de altă dată*, jucată de tinerii clasei 8 reale dela liceul G. Lazăr, cu concursul binevoitor al d-nei Eliza Capitana Fănuș și al d-rei Alexandrina Cizmaș. Reprezentația, bine cerată de sibieni, între cari și public minoritar, s'a dat în scop de-a sporii fondul merit pentru o călătorie a liceanilor în orient, la Constantinopol și Grecia. Dese aplauze au răspălit năzuințele artistice ale tinerilor în numeroasele scene ale piesei de 5 acte, reprezentate cu tot focul junețelor și în mare parte reușite.

Orchestra orașului Sibiu ține concerte simfonice populare în sala teatrului în fiecare Duminică, dela ora 11—12½, a. m. Programa con-

certelor se compune din opere populare pentru orchestră. Intrarea este gratuită, însă fiecare vizitator este obligat a cumpăra o programă cu prețul de 10 lei la cassa teatrului și a o prezenta la intrare. Programele concertelor se publică în gazete din localitate și prin afișare. Publicul poate ocupa locurile din teatru după plac.

Mulțumită. Din prilejul trecerii la cele eterne a doamnei Ana Imbăruș n. Ican, vrednică casieră a Reuniunii femellor ort. române din S. biiu sub. Iosefin pentru înfrumusețarea bisericii fi și fiica, Eug. n. Imbăruș preot în Ohaba, Virgil Imbăruș director școlar în Cugir și Leția Imbăruș funcț. la «A. bina» au dăruit suma de două mii (2000) Lei. La același fond întru amintirea regretatei defuncte di prof. Timotei Popovici a dăruit suma de 200 Lei. Tutozor donatorilor, în numele comitetului Reuniunii, exprim cea mai sinceră mulțumită. *Victoria Bolu*, prezidentă.

Tărgul de eamnă în orașul municipal Sibiu se va ține în modul următor: Tărgul de vite la 7—8 Ianuar; Tărgul de cai la 9—10 Ianuar; Tărgul de măști la 10 Ianuar 1927.

Nr. 10.597.

(129) 1—1

Concurs

Consiliul arhiepiscopesc ortodox-român din Sibiu publică concurs pentru următoarele lucrări în legătură cu clădirea unui cămin de recreație la Schitul «Păltinș», și anume:

1. Lucrările de măsur, lăcătușerie, sticlărie și vopsit pentru ferestrele și ușile necesare la clădirea căminului.
2. Lucrările de confecționare și vopsire a mobilierului.
3. Lucrările de instalație a apeductului și a canalizației.
4. Instalația luminei electrice.

Pentru lucrările de măsur, lăcătuș, sticlărie și vopsit se pot înainta oferte la oaltă sau separat pentru fiecare.

Reflecții să-și înainteze ofertele lor închise Consiliului arhiepiscopesc ortodox în Sibiu până la 10 Ianuarie 1927, cunoscând, că Consiliul arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanți.

Informațiuni se pot lua la firma Buertmes și Stenzel în Sibiu, Drumul Popății Nr. 17, unde se pot vedea și planurile, detaliurile și condițiunile.

Sibiu, la 21 Decembrie 1926.

Consiliul arhiepiscopesc

Nr. 1801/926

(124) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Doboli de Jos, protopre:biteratul Sf. Gheorghe, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a concursului în *Telegraful Român*.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Casă parohială cu supraedificată economică și grădina de pomi și legume.
3. De prezent în arendă forțată este o sesie parohială de 29 jughe cat. de clasa I; Improprietărea se va face în cursul anului viitor.
4. În caz că la Improprietărea se va menține sesia parohială actuală, atunci simbrie dela credincioși nu va primi.
5. În caz că la Improprietărea nu se va primi nimic ca sesie parohială, atunci preotul ales va primi dela fiecare familie (cam 150 de familii) câte 25 litri grân și câte 25 litri ovăș.
6. Venitele stolare uzitate (cam 2000 lei anual)

Reflecții îndreptățiți la acest post sânt poștiți să-și trimită cererile provăzute cu documentele necesare în termenul legal subsemnatul, având a se prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu credincioșii.

Sf. Gheorghe la 24 Noemvrie 1926.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Doboli inf.

Aurel Nistor
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate la administrația ziarului

Telegraful Român

